

Петро ІВАНИШИН, Науково-ідеологічний центр імені Дмитра Донцова

ПРИЧИНИ ВІЙНИ З МОСКОВІЄЮ ТА ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Після закономірно підлого, бандитського нападу на Україну 24 лютого 2022 року, російсько-українська війна, що ведеться москowitzами з 2014 року, набула масштабних вимірів. Вісім років – достатньо часу для осмислення цього явища. Однак дещо дивують сучасні спроби багатьох аналітиків, експертів, журналістів та простих громадян в Україні та за її межами пояснити причини вторгнення лише психічною хворобою Володимира Путіна*. На жаль, герменевтичну проблему неадекватності новітніх оцінок та їх впливу на суспільний світогляд та можливі моделі політичної поведінки, досі не досліджено. Тому варто вилучити проблему війни із психіатричного інтерпретаційного кола та вставити її в більш адекватний аналітичний контекст – політико-ідеологічне коло розуміння.

Не відкидаючи остаточно можливої неадекватності російського диктатора, спробуємо, з позицій політичної націософії та національно-екзистенціальної герменевтики, коротко окреслити основні фактори, що стали причинами агресії та, виходячи з цього, накреслити можливі військово-політичні перспективи стратегічних кроків української держави. Бо хибно чи частково осмислене суспільно-політичне явище загрожуватиме рецидивами в майбутньому.

На нашу думку, перша й основна причина московського вторгнення – *імперська сутність Російської Федерації*. Росія (чи, точніше, Московія, як вона – і світ – себе називала до перейменування в 1721 році царем Петром I) – це держава-імперія. А це значить, що її політична система від зародження в XIV-XV століттях в межах імперії монголів і до сьогодні формувалася на засадах імперської ідеології державотворення. Національної свободотворчої ідеї, а отже, і початкової, національно-державної форми існування, Московія, на відміну від таких імперій, як Македонська, Римська чи Британська, не знала. Національну свідомість москowitzам, причому абсолютній більшості – і правлячим класам, і масам, народу, – замінила свідомість імперська. В основі цієї людиноненавистницької колективної свідомості і світогляду лежить ідея несвободи, поневолення. Поневолення, до того ж із типово дикунською жорстокістю, свого та інших народів заради кількох політичних міфів: уявної великодержавної та духовної величчч («мы – великая страна», «мы – народ-богоносец»), задоволення шовіністичної, садистської зверхності над слабшими як рабами («Да, азиаты – мы, с раскосыми и жадными очами!» (А.Блок), «Расия – все, остальное – ничто!» (А.Дугін)) та економічного визиску владною верхівкою власного та завоєваних народів (не випадково, всі вищі чиновники москowitzів на чолі з В.Путіним – мільйонери і мільярдери, поки що – доларові, а «асвабадітельное» військо – є, як ще раз довели події в Україні, армією терористів, бандитів, гвалтівників і мародерів).

Московія-Росія в усіх своїй формах – князівській, царській, комуністичного СРСР, «демократичної» РФ – ніколи не знала не лише народовладдя, свободи думки чи свободи совісті, а й свободи власного самобутнього культурного існування. Один промовистий факт: на народну мову москowitzкі письменники перейшли тільки в першій

половині XIX століття під впливом історика Ніколая Карамзіна, а їхня народолобна еліта масово в побуті – лише після революційних потрясінь 1917 року.

Путін – не виняток, а закономірне породження імперської культурно-політичної системи, про що переконливо свідчить українська націософська традиція (російськомовні праці П.Куліша, І.Нечуя-Левицького, Б.Грінченка, І.Франка, Д.Донцова, Є.Маланюка, Ю.Липи, В.Янева, П.Штепи та ін.). Він не тільки тиран, злочинець і самодур, він передусім – фанатик московської імперської ідеї (звідси удавана нерациональність його поведінки), чію сутність геніально витлумачив наш Тарас Шевченко: «Той неситим оком / За край світа зазирає, / Чи нема країни, / Щоб загарбать і з собою / Взять у домовину»¹. І рухає ним (як і його амбітними попередниками-імперіалістами – Чингісханом, Тамерланом, Наполеоном, Леніним, Гітлером, Сталіним та ін.) не так психічна хвороба (якщо вона є), як недуга духовна, хибний світогляд, фальшиві переконання – ідеологія імперіалізму. Ідеологія світового чи хоча б регіонального (над пострадянським, постсоціалістичним чи євразійським простором) панування. Ідеологія насильного перетворення світу на Московію, на «руській мір». Ідеологія масових убивств, звірячих катувань, тотального грабунку, необмеженого терору. Ідеологія знищення українців як самостійної нації і як незалежної держави. Тому, що українців, як і української мови, на думку москowitzких шовіністів, «не було, нема і бути не може» (П.Валуєв). А хто думає інакше – той «нацист», «укрофашист» і «русофоб», як твердять очільники Кремля та їх пропагандисти.

Тому, поки існує Росія як імперська держава, з просякнутими імперськими міфами владою, пропагандою, армією і народом, всі нації світу – ближчі й далші – так чи інакше загрожені. Фінал режиму Путіна має стати й фіналом Московської імперії. Тоді перша причина цієї війни – зникне. Однак є ще одна зовнішня причина московської агресії – це *непевна позиція колективного Заходу*.

Не секрет, що в сьогоднішньому світі саме західні країни, передусім англосаксонські (США й Велика Британія) та їх союзники з НАТО, ЄС і в Азії, є ключовими глобальними силами у військово-політичному та економічному плані. Україна вже отримала відчутну допомогу від цих країн: військову, політичну, економічну та моральну. Проти РФ запроваджено потужні санкції, котрі все нарощуються. Країна-агресор все більше занурюється в ситуацію світової ізоляції. В Україну прибувають бійці Іноземного легіону й новітнє озброєння. За це все й українська влада, й українська нація вельми вдячні західним партнерам.

Однак, й у виступах представників влади, й у риторичній мас-медіа та простих громадян часто звучить критика західних країн щодо відмови від закриття неба над Україною чи запізнільськості уведення санкцій². Мабуть, ця критика не випадкова і має під собою ґрунт. Дійсно, якби така підтримка була в Україні ще у 2014 році (чи, скажімо, в Грузії в 2008-му) ніяких загарбницьких війн путінська імперія провадити б не змогла. Дехто іде ще далі, згадає сум-

ні факти з минулого, художньою квінтесенцією котрих може бути історіософська інвектива Олександра Олеса 1931 року «Пам'ятай» (особливо рядки: «Коли Україна в нерівній боротьбі / Вся сходила кров'ю і слізьми стікала / І дружної помочі ждала собі, / Європа мовчала») і вважає, що, зрештою, Україну знову кинуть сам на сам із московською ордою. Інші, натомість, впадають в ейфорію та сподіваються, що на цей раз західні країни таки допоможуть по-справжньому й незабаром приймуть, якщо не в НАТО, то в ЄС, і відкриють «другий фронт». Але тут варто поглибити деякі геополітичні акценти, щоб стало зрозуміло: наскільки воююча Україна може розраховувати на Захід.

Позиція Заходу, особливо США, у світовій системі настільки потужна, що стримує чимало потенційних конфліктів (незалежно, чи є загрожені країни членами НАТО або ЄС, і чи мають агресори ядерну зброю): наприклад, напад КНДР на Південну Корею, Китаю на Тайвань чи арабських країн на Ізраїль. У випадку України (як перед тим Молдови чи Грузії), попри явні і таємні застереження колективного Заходу, Путін таки відважився на масштабну атаку. І наявність ядерних ракет в Московщини та імперський фанатизм її вождя лише частково пояснюють цей крок. Інше пояснення – геополітичне: західні еліти ще й досі не мають єдиного й чіткого погляду на місце України, української нації та держави у світі.

Думку частини цих еліт виражає позиція відомого американського політика та ідеолога Генрі Кісінджера³, що Україна – це частина «руського міра», культурно-історичного й геополітичного простору РФ, і тому жодним чином не може бути членом НАТО, лише, в кращому випадку, – «мостом» між Заходом і Московією на кшталт Фінляндії⁴. Дещо іншу позицію виражає концепція Семюела Гантінгтона про «розколеність» України між Західною і так званою «Православною» (з Росією як стрижневою країною) цивілізаціями, що ставить під сумнів соборність та самобутність нашої держави. Правда, при цьому американський автор наголошує, що цей розкол неприродний, він утворився під впливом трьохсотлітньої московитської окупації та колонізації⁵. Ці дві позиції впливають із не зовсім критичного вивчення історії й повторення російських імперських нарративів.

Третю думку виражає теорія Збігнева Бжезінського⁶ про те, що Україна – це один із «геополітичних центрів» Євразії, самобуття частина Заходу, Центральної Європи, котра, щоб вберегтися від московського імперіалізму, повинна стати членом ЄС і НАТО. Без України Росія відбудеться як повноцінна імперія – не може⁷. Ще у XVIII ст. в «Ідеях до філософії історії людства» про національно-культурну самобутність українців, народу з великим майбутнім як « нової Еллади» говорив видатний німецький філософ Йоганн Гердер. А одним із перших, хто із західних фахівців ще до Першої світової визнавав необхідність створення самостійної української держави, був англійський історик, ініціатор Англо-українського комітету Роберт Сетон-Вотсон⁸.

На жаль, до сьогодні, до розширення московської агресії у 2022 році, в геополітичних іграх з Кремлем у західних еліт домінував підхід Кісінджера-Гантінгтона: світ поділений на низку центрів глобальної влади, низку «цивілізацій» (тобто, імперій) і Росія як один із світових центрів, регіональних лідерів начебто має право на захист «законовних інтересів у сфері забезпечення безпеки своїх південних кордонів»⁹ (С.Гантінгтон). Ця позиція є основним «геополітичним кодом» (Дж.Геддінс) в грудневому ультиматумі НАТО з боку Московії-Росії 2021 р.¹⁰ Однак агресивні й самовпевнені дії (в тому числі й воєнні) моско-

витів супроти інтересів Заходу, передусім американців, у США (систематичне втручання у вибори), Сирії, Афганістані, Африці, Латинській Америці, союзників по НАТО (еміграційна криза в Польщі, тиск на Балтійські держави, політичні вбивства в Англії) та ін., спонукали США й Сполучене Королівство зайняти дещо іншу позицію. Ця позиція співпадає з націоцентричним підходом в геополітиці та політології, котрий розглядає світ як складну систему суверенних, національних держав. Це центральна думка української політичної філософії (від Т.Шевченка й І.Франка до Д.Донцова, Ю.Вассіяна й С.Бандери). Про це ж систематично писали не лише світові націософи й націологи на кшталт Ентоні Сміта, а й також відомий геополітик Френсіс Фукуяма в монографії «Сильна держава» (2004), де підкреслював, що «слабкість і знищення держав є джерелом багатьох найсерйозніших світових проблем»¹¹.

За сприятливим збігом обставин, національно-визвольні, антиімперські інтереси воюючої України співпали з інтересами глобальних гравців, світових наддержав. Але щоб це співпадіння, цей союз і співпраця були не ситуативними й непевними, а тривалими й надійними, варто, щоб західні партнери, їх еліти відмовились від історично неадекватного, московфільського погляду на Україну як уламок «руського міра». Натомість важливо, щоб вони навчилися упевнено розглядати її в дусі Гердера-Сетона-Вотсона-Бжезінського як самостійну, самобутню й сильну націю, до речі, набагато давнішу від московитів, як стабілізуючу потугу Євразії, як «геополітичний центр» Центральної (чи Центрально-Східної) Європи. Тоді зникне друга причина цієї війни.

Існує ще одна основна причина ерефівської агресії, на цей раз, причина внутрішня – *слабкість самої української держави*. Основний закон війни, відомий ще з давніх часів, звучить дуже просто: на сильні народи не нападають. Знаменитий китайський стратег і філософ Сунь Цзи ще в VI ст. до н. е. писав: «Правило ведення війни полягає в тому, щоб не покладатися на те, що противник не прийде, а покладатися на те, з чим я можу його зустріти; не покладатися на те, що він не нападе, а покладатися на те, що я зроблю напад на себе неможливим для нього». І додавав: «Подолати ворога без бою – ось вершина»¹². Найкращий спосіб виграти війну ще до її початку – мати потужну, готову до відсічі будь-якої агресії державу. Досвід Кореї, Ізраїлю, Польщі та інших відносно невеликих держав доповнює цю закономірність ще іншим правилом: будь сильним сам і май сильних та надійних союзників. На жаль, до 24 лютого 2022 року Україна не мала ні надійних союзників (що показує і фіктивність Будапештського меморандуму й слабкість західних санкцій проти Московії за

анексію Криму та Донбасу), ні достатньої державної потуги. В чому ж внутрішня слабкість, чому Україна, котра, маючи незалежність, здолавши «ніч бездержавності» (Є.Маланюк), все ж живе, за мудрим спостереженням Ліни Костенко, в час «ночі державності»?

Найпереконливішу відповідь на це питання дали ті філософи, політологи і навіть письменники, котрі вказували, що в основі державотворчої ідеології від 1991 р. була покладена не українська національна ідея – не ідея державності української нації, ідея національної свободи, а щось інше – різні космополітичні (як лібералізм чи соціал-демократизм) та напівкосмополітичні (як націонал-демократія) доктрини. Замість творити й зберігати українську державу й ідентичність, творити систему національного народовладдя, відстоювати національні інтереси, постколоніальні влада й політикум, захоплені корупційним ажіотажем, кожен по-своєму, намагались розчинити Україну у світі, у просторі західних та російських інтересів. Український мислитель Василь Іванишин писав, що «в основу українського державотворення з самого початку були закладені й узаконені як пріоритетні запозичені доктрини (соціал-демократія, лібералізм, псевдогромадянське

суспільство, космополітизм, капіталістичний ринок тощо)»¹³. В результаті, замість іманентної політичної системи – національної держави, тієї, за геніальним окресленням Тараса Шевченка, колективної «хати», в якій тільки й може бути «своя... правда / І сила, і воля»¹⁴, на кшталт Японії, Польщі, Литви, Ізраїлю, Саудівської Аравії чи Швейцарії, – в Україні почала формуватися й розбудовуватися неоколоніальна, космополітична, бюрократично-олігархічна політична система.

Ознаками цієї системи, писав В.Іванишин, стало відсторонення носіїв національної ідеї від влади, «зростання прірви між владою і народом та між багатими і бідними, деградація суспільної моралі, криміналізація економіки, всероз'їдаюча корупція державного апарату»¹⁵. Українська нація на своїй же землі опинилася бездержавною, грабованою та безправною, постійно ігнорувались питання її культурного відродження та соціально-економічного розвитку, на українській території безкарно себе почували внутрішні і зовнішні антинародні та антиукраїнські сили (чого лише вартують сумнозвісні КПУ, СПУ, СДПУ (о), ПСПУ, Партія регіонів, ОПЗЖ та ін.).

Відсутність націоцентричної ідеології державотво-

Доки сонце зійде – русня очі вийть

Питання безвізу для громадян РФ уже неактуальне. Нехороші росіяни в'їжджають в Україну на танках, не маючи штампів наших консульств

Кілька новин з парламентсько-урядового дипломатичного фронту. По-перше, запровадження візового режиму з державою-агресором. По-друге, припинення дії угоди про науково-технічне співробітництво з нею ж. Ну, і нарешті ухвалення законів, що ставлять заслону для російських виконавців та російських книжок. Що ж, краще пізно, ніж ніколи.

У цьому зв'язку дозволю собі нагадати свою давню публікацію – статтю «Як зупинити Путіна», надруковану 20 березня 2014 року в газеті «Нація і держава». Ось уривок з неї:

«... Як же повинна діяти Україна за нинішніх обставин? Всі заходи слід вживати у двох вимірах – двосторонніх та багатосторонніх відносин. Зупинюся на деяких з них у дипломатичному й гуманітарному аспектах, свідомо уникаючи військового.

Найперше, що слід було зробити одразу й необхідно реалізувати негайно – це введення в односторонньому порядку візового режиму з РФ. І не треба розпантикувати про інтереси простих громадян. У нас – війна. В інтересах простих громадян – зберегти Україну. Далі: вихід із СНД (за прикладом Грузії 2008 року).

Підготовка переліку двосторонніх угод, із яких Україна має намір вийти (в тому числі горезвісні харківські домовленості), і вихід із них у встановленому порядку, а не шляхом віроломного порушення, як вчинила Росія...

Припинення діяльності на нашій території всіляких «Ізвестій в Україні» (назва узагальнена). У нас – війна. Хтось може уявити геббельсівські видання на території Великої Британії під час Другої світової війни? Отож...

Припинення гастрольних турів тих російських митців, які схвалили агресію... Ці особи мають бути оголошені персонами нон грата довічно. Як і члени російського парламенту, які відкрили Путіну шлях до агресії.

Не лише заборона трансляції в Україні російських каналів, а й припинення показу російських серіалів, бойовиків, розважальних програм тощо всіма українськими каналами. У нас – війна...»

Це було надруковано 20 березня 2014 року. Сьогодні – 19 червня 2022. Що і коли із зазначеного було виконано, кожен знає сам. Невідомо лише, дію скількох ще договорів з Росією буде припинено (чому формула така, а не розірвання – це окреме питання). Невідомо, чи не почнуть із часом укладати списки «хороших» росіян, яких буде дозволено транслювати і друкувати. І невідомо, яким «хорошим» росіянам видаватимуть візи. Бо нехороші, як відомо, в'їжджають на танках, не маючи штампів наших консульств. А ще невідомо, скільки російських «консервів» проникли в Україну між 2014 і 2022.

Думаю, питання безвізу для громадян РФ уже неактуальне. Або принаймні вони повинні потрапляти одразу у фільтраційні табори, а не займатися тут будівництвом «іншої» Росії. Єдиний виняток – добровольці, які воюють на боці України.

На завершення наведу ще один уривок з тієї давньої статті:

«Розумію, що в Росії є люди, які засуджують Путіна. Ми не повинні їм дякувати, як не дякуємо сусідові за те, що той не гидить у під'їзді. Ми і весь цивілізований світ мусимо сказати їм: «Вибачте за тимчасові незручності». Санкції проти сотні-двох путінських можновладців не дадуть бажаних результатів. Щоб зупинити Путіна є лише один реальний шанс: санкції повинні стосуватися й викликати невдоволення критичної маси населення, запамороченого імперською пропагандою...»

Євроремонт неможливий: Карфаген має бути зруйнований.

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ,
письменник, дипломат, експерт Центру дослідження Росії

рення спонукала до дивовижних геополітичних кульбтів, різних форм неокolonіальності. В часи президентства Л.Кравчука, Л.Кучми і частково, приховано, В.Ющенко домінувала двополярна орієнтація: і на Захід, і на Московію. Однозначно малоросійську, москвофільську орієнтацію В.Януковича зламало всенародне повстання – Зимовий Майдан 2013-2014 рр. Нестримний рух суспільства в бік патріотизму, національної державності та політичної суб'єктності, а також ситуацію російсько-української війни від лютого 2014 р., змушені були враховувати у своїх політичних діях команди П.Порошенка та В.Зеленського, поєднуючи виразно проукраїнську позицію із вестерністською, космополітично-прозахідною.

Власне, діючий президент Володимир Зеленський, маючи повноту влади, підтримку армії та народу, сприяння західних союзників, отримав унікальний шанс не лише виграти вітчизняну війну, війну за незалежність з московською імперією, а й, нарешті, переставити потяг «держави Україна», «держави іржавої» (П.Скунць) з рейок вразливості, слабкості, неокolonіалізму, на рейки міцної політичної системи – української національної державності. Питанням залишається, чи вистачить йому політичної мудрості та відваги піти у цьому напрямку до логічного завершення? Бо тільки повноцінна державність, а не якісь зовнішні, міжнародні структури, може бути, як остаточно переконає російсько-українська війна і ситуація з багатьма ілюзіями довкола ЄС та НАТО, основним гарантом українського вільного існування. Надійні союзники з'являються тільки у сильних. А «голосу слабких ніхто не чує», переконає Святе Письмо.

«Подолати ворога без бою», убезпечитись від нападу на себе стане можливо, коли українці нарешті успішно завершать національно-визвольну боротьбу й побудують власну національну державу, оту шевченківську «хату» – простір свободи, справедливості й добробуту, надійний, потужний прихисток для свого народу й для всіх тих громадян України з числа інших етносів, котрі борються поруч за право українців бути самими собою. Тільки тоді можна сподіватися на здійснення ще однієї візії українського генія Т.Шевченка: «І на оновленій землі / Врага не буде, супостата, / А буде син, і буде мати, / І будуть люде на землі»¹⁶. Національна держава – це основна сила нації, основна інституція, котра захищатиме від будь-якого – політичного, економічного, культурного – імперіалізму, від будь-яких вторгнень, від будь-яких спроб «визволити» народ від нього самого. Тоді третя причина цієї війни – зникне.

Сказане, дозволяє осмислити деякі основні напрямні повоєнного розвитку України як самостійної держави. Давно відомою (ще до Карла фон Клаузевіца, Гельмута фон Мольтке й Едварда Луттвача) є пряма пов'язаність політики та військової стратегії, тому навіть блискучі перемоги на полі бою можуть стати пасткою й програшем у політичному сенсі, і навпаки. Щоб цього не сталося, керівництво держави повинно мати чіткий військово-політичний план дій, що враховує різні ситуації. Особливо загострили цю потребу перемовини української сторони із представниками кремлівського диктатора. В інформаційному просторі почали озвучуватись різні сценарії та варіанти: від переможних реляцій (з репараціями і контрибуцією з боку РФ включно) до, фактично, визнання напівпоразки (нейтрального статусу України, часткова демілітаризація, залишення в окупації Криму й Донбасу тощо)¹⁷.

Попри успішні дії українських захисників проти московських загарбників, особливо на півночі та північному

сході, напевно, передчасно робити якісь висновки щодо умов майбутнього миру. Однак варто обговорювати *можливі військово-політичні перспективи*, виходячи із максимального врахування українських національних інтересів, котрі б надовго гарантували мир та процвітання української держави, за умови твердої позиції влади та західних союзників. Розглянемо два основні, на наш погляд, сценарії чи програми переможного миру. Бо мир непереможний чи частковий, так званий «мир за будь-яку ціну» означає чергову відкладену війну із Московією із доволі непрогнозованим результатом.

Програма-мінімум включає основні пункти, котрі впливають із можливостей мінімальної перемоги над РФ:

1. Звільнення всієї території України (з Кримом і Донбасом включно) від російських окупантів у кордонах 2014 р.

2. Повна компенсація з боку РФ усіх збитків завданих Україні від 2014 р.

3. Створення надійного оборонного союзу із ключовими державами світу (передусім із могутніми під військово-політичним та економічним оглядом США та Великою Британією, з тими країнами-сусідами, що проявили особливу відвагу і підтримку: Польщею, Литвою, Латвією, Естонією, Чехією, Словаччиною, а також із тими, що, не зважаючи на географічну чи культурну відстань, найбільш послідовні у своїй проукраїнській позиції: Канадою, Австралією, Японією).

4. Фінансово-економічна допомога Заходу (передусім ЄС) у відбудові зруйнованої війною України як часткова компенсація за довголітнє сприяння путінському режиму і ганебне порушення власних санкцій¹⁸.

Програма-максимум передбачає не лише повний розгром московських військ на території України, а й певні дезінтеграційні, антиімперські процеси в самій РФ:

1. Безумовна капітуляція всіх російських військ на території України.

2. Демілітаризація РФ.

3. Всебічне сприяння ліквідації агресивних промосковських режимів довкола України: у Придністров'ї (за координації із владою Молдови) і Білорусі (за координації із білоруською опозицією).

4. Всебічне сприяння відновлення національного суверенітету Грузії над окупованими територіями (Абхазією та Південною Осетією).

5. Деімперіалізація РФ: всебічне сприяння (за координації із західними та східними партнерами) московському народу в скиненні путінської диктатури й перетворенні російської держави-імперії на національну державу, бажано народовладну.

6. Всебічне сприяння «розподілу Росії» (Ю.Липа) на низку національних держав століттями поневолених московитами народів: угро-фінських, кавказьких, сибірських, татарського, башкирського, калмицького та ін.

7. У випадку швидкого й непрогнозованого розпаду РФ, забезпечити захист української меншини, особливо на українських етнічних землях, захоплених московитами: Північно-Східній Сіверщині, Східній Слобожанщині, Східному Донбасі, Східному Приазов'ї, на Кубані і Ставрополлі, а також в інших місцях компактного проживання.

Безумовно, ці чи схожі плани, що гарантуватимуть триваллий мир в Україні та Європі, можуть здійснитись лише за основної стратегічної умови: якщо війна за незалежність приведе до логічного завершення процесу, розпочатого ще в 1991-му, до об'єднання влади і народу національною ідеєю, до трансформації багата в чому ще й досі слабкої, нео-

колоніальної «держави Україна» в українську національну державу (Українську Соборну Самостійну Державу в українській політичній філософії). Лише така національна держава із системою національного народовладдя може бути по-справжньому сильною, захистити всі національні інтереси українців, забезпечити стабільний розвиток української нації та всіх громадян України, знайти справді надійних і сильних союзників й унеможливити будь-які спроби зазіхати на територіальну цілісність та суверенітет. Ключовим елементом будь-якого безпечного союзу для України може бути лише сама Україна. Сильна й переможна Україна, котра здатна нейтралізувати причини можливих війн.

Примітки

* Корера Г. Як західні розвідники намагаються дізнатися, що в голові у Путіна? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60812351>; «Путін – божевільний, а Росія лежить у паралічі», – експрофесорка МДУ професорка Олена Волкова. URL: https://tvomisto.tv/exclusive/putin_bozhevilnyu_a_rosiya_lezhyt_u_paralichi_eksprofesor_ka_mdu_pro_rosiyu_i_ukrainu_127879.html; Путін – психічно хворий? Що про це думають західні експерти. URL: <https://www.dw.com/uk/putin-psykhichno-khvoryi-shcho-protse-dumaiut-zakhidni-eksperty/av-61192624>

¹ Шевченко Т.Г. Зібрання творів: у 6 т. К.: Наукова думка, 2003. Т.1: Поезія 1837-1847. С.265. (С.265-278.)

² Зеленський: Щоб закрити небо над Україною, є кілька шляхів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubricato/3427682-zelenskij-sob-zakriti-nebo-nad-ukrainou-e-kilka-slahiv.html>

³ Киссинджер Г. Мировой порядок. Пер. В.Желнинов, А.Милуков. М.: АСТ, 2015. 402 с.

⁴ Драчук С. Кіссінджер радить Трампові визнати «панування» Росії над Україною (світова преса). URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28200078.html>

⁵ Хантінгтон С. Столкновение цивилизаций / Пер. с англ. Т.Велемеева, Ю.Новикова. М.: ООО “Издательство

АСТ”, 2003. С.15-16, 514.

⁶ Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів–Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с.

⁷ Сорока М. Україна в житті й на геополітичній карті Збігнева Бжезінського. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2246136-ukraina-v-zitti-j-na-geopolitichnij-karti-zbigneva-bzezinskogo.html

⁸ Seton-Watson H. and Chr. The Making of a New Europe: R.W. Seton-Watson and the last years of Austria-Hungary. Seattle, 1981. 458 p.

⁹ Хантінгтон С. Столкновение цивилизаций / Пер. с англ. Т.Велемеева, Ю.Новикова. М.: ООО “Издательство АСТ”, 2003. С.514.

¹⁰ URL: https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790803/; URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/130168>

¹¹ Фукуяма Ф. Сильное государство: Управление и мировой порядок в XXI веке / Пер. с англ. М.: Аст; Хранитель, 2006. С.5.

¹² Сунь-цзы. Искусство стратегии. М.: Изд-вл Эксмо; СПб.: Мидгард, 2006. С.106.

¹³ Іванишин В. Програма реалізації української національно ідеї у процесі державотворення. Іванишин В. Українська ідея: вибрані твори / За ред. Петра Іванишина. Дрогобич: Посвіт, 2014. С.619.

¹⁴ Шевченко Т.Г. Зібрання творів: у 6 т. К.: Наукова думка, 2003. Т.1: Поезія 1837-1847. С.348.

¹⁵ Іванишин В. Майдан-2 чи плацдарм української свободи? Іванишин В. Українська ідея: вибрані твори / За ред. Петра Іванишина. Дрогобич: Посвіт, 2014. С.573.

¹⁶ Шевченко Т.Г. Зібрання творів: у 6 т. К.: Наукова думка, 2003. Т.2: Поезія 1847-1861. С.353.

¹⁷ Губа Р. Результат переговорів з РФ: нейтралітет України в обмін на безпековий договір. URL: <https://www.dw.com/uk/rezultat-perehovoriv-z-rf-neitralitet-ukrainy-v-obmin-na-bezpekoyi-dohovir/a-61293714>

¹⁸ Франція та Німеччина озброїли Росію на 273 мільйони євро після 2014 року в обхід санкцій. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/04/23/7341639/>

Жорстка дерусифікація. Чому це потрібно Україні

Вже кілька френдів написали про жінку з Маріуполя, яка після визволення з-під руїн «Азовсталі» дякує нашим військовим, які ділилися з ними пайками і тут же каже, що українці та росіяни – «братські народи і нас сталквіають лбамі». А вчора був чоловік з сином у Запоріжжі, який перше, що запитав українських волонтерів після приїзду з окупованої території – де тут транспорт, щоб виїхати до Росії.

Так, це катастрофа.

Звісно, на Сході та Півдні такі не всі, але русскіх (мова не про етнос, а про вибір!) з українськими паспортами було багато і, на жаль, ще довго буде багато. Бо чимало з цих співгромадян не зроблять висновків з трагедії останніх місяців, бо виявилися не здатними зробити це протягом 2014-2021 рр. – війни, яка проходила у них на очах, у їхніх містах і селах.

Частина таких укрАинцев навряд чи переосмислить ідеологеми і мислевіруси русского і советского, які стали їхнім еством. Треба зробити все, щоб ті, кому не все ясно про суть російської політики – отримали це розуміння у максимально доступній формі. Так, через перегляд фільмів про Бучу. Так, через художнє кіно. Так, через демонстративну дерусифікацію. Так, через публічні форми неприйняття ватництва.

Так, їм має стати максимально некомфортно. Так, вони мають стулити пельку, бо наша лояльність до антиукраїнства і прийняття такої позиції як прийнятної, «бо ж демократія», добіг кінця.

І так – кому це не подобається – дорога у РФ з квитком в один кінець. Бо якщо цього суспільного тиску на ватні мізки і душі не буде, то завтра вони знову проголосують за бойків, медведчуків і шаріїв. І це я мовчу про населення окупованих вісім років територій, де знищення всього людського поставлено Росією на потік.

З одного боку держава має на законодавчому рівні руйнувати інституції русского міра – від фірмашівсько-новинського олігархату з їхнім впливом і медіа до УПЦ МП, ОПЗЖ і сателітів, а з іншого боку суспільство має максимально чітко демонструвати нелояльність до всього, що супроводжує русскомірський погляд на світ з його антизахідництвом, антиукраїнством і «не всьо так однозначно».

Мало зробити напис про військовий корабель у «Дії» і на футболках. Треба, щоб цей антиросійський напрямок став політикою і щоденною практикою.

Джерело: блог Вахтанга Кіпіані